Crăiasa Zăpezii

Întâia povestire

În care e vorba de o oglindă și de niște cioburi.

Să începem să povestim; și cum vom ajunge la sfârșit, avem să știm mai mult decât știm acuma. Era odată un vrăjitor răutăcios, unul dintre cei mai răi, era chiar dracul. Și vrăjitorul acesta a făcut o oglindă, dar nu era o oglindă ca toate oglinzile, fiindcă tot ce era mai frumos și bun dacă se oglindea în ea aproape că nici nu se vedea, în schimb, tot ce era mai urât se vedea în oglindă foarte limpede și chiar mai urât decât fusese. Cele mai frumoase privelişti în oglindă parcă erau spanac fiert și cei mai buni oameni erau în oglindă urâcioși sau ședeau cu capu-n jos. Feţele lor erau așa de schimonosite că nu le puteai cunoaște și

dacă, de pildă, cineva, care avea o alunică pe obraz, se uita în oglindă, alunica creștea și îi acoperea tot obrazul ca o pată neagră. Dracul zicea că asta e foarte nostim și de haz. Când îi trecea cuiva prin minte vreun gând bun, în oglindă se arăta un rânjet, așa că, desigur, dracul vrăjitor se bucura de născocirea lui. Toţi cei care umblau la școala lui de vrăjitorie – fiindcă trebuie să știți că avea o școală de vrăjitorie – spuneau în toate părțile că s-a săvârșit o minune; ziceau că abia acuma se putea vedea cum arată întradevăr lumea și oamenii. Umblau în toate părțile cu oglinda și în curând n-a mai rămas nici o țară și nici un om pe care să nu-i fi schimonosit oglinda aceea. Într-o bună zi s-a gândit el să se urce și în cer cu oglinda, ca să râdă de îngeri și de Dumnezeu. Dar cu cât se urca mai sus în văzduh, cu atât oglinda tremura și se strâmba și de-abia mai putea s-o ţie; s-a urcat tot mai sus și mai sus și oglinda s-a strâmbat așa de tare și a tremurat așa de cumplit, încât i-a alunecat din mâini, a căzut pe pământ și s-a spart în mii și milioane de bucăţi. Dar acum oglinda a pricinuit nenorociri și mai mari, fiindcă unele bucăţi erau cât un fir de nisip și au zburat duse de vânt peste tot pământul și au intrat în ochii multor oameni și cei cărora le intrau în ochi cioburile acestea vedeau toate lucrurile schimonosite, sau nu mai gândeau acum decât sucit și întortocheat, pentru că aceste cioburi păstraseră toate puterile rele pe care le avusese oglinda întreagă. Unii oameni s-au trezit cu câte un ciob chiar în inimă și inima lor s-a prefăcut deodată într-un bulgăre de gheaţă. Unele cioburi erau așa de mari, încât unii și alţii le-au luat și au făcut din ele geamuri; dar

ferească Dumnezeu să te fi uitat la vreun prieten prin geamurile acestea! Alte cioburi au ajuns ochelari, dar cei care purtau acei ochelari vedeau strâmb și judecau nedrept. Dracul râdea să plesnească de toate aceste năzbâtii. Și mai erau încă multe cioburi în lume. Vedem noi îndată.

A doua povestire

Un băieţaș și o fetiţă

În orașul cel mare, în care sunt atâţia oameni și atâtea case și n-au toţi loc unde să-și facă o grădină și de aceea cei mai mulţi trebuie să se mulţumească cu flori în glastre, erau și doi copii sărmani, care aveau o grădină puţin mai mare decât un vas cu flori. Nu erau frate și soră, dar se iubeau între ei ca și cum ar fi fost. Părinţii lor locuiau în două mansarde din cele două case alăturate și care erau așa de apropiate una de alta încât streșinile mai că se atingeau și cum ferestrele erau faţă în faţă puteai să treci de la o locuinţă la cealaltă.

Părinţii puseseră fiecare în streașină câte o cutie mare de lemn umplută cu pământ și sădiseră legume și verdeţuri de care aveau nevoie la gătit și mai sădiseră și câte un trandafir; era câte unul în fiecare cutie și înflorea frumos. Pe urmă, ce s-au gândit ei, să puie cutiile de-a curmezișul peste streașină, așa că acuma aproape că ajungeau de la o fereastră la cealaltă și erau ca două straturi. Păstăile de mazăre atârnau peste marginile cutiilor și trandafirii își întindeau crengile pe deasupra și se împreunau făcând o boltă de flori și frunze. Cum cutiile erau foarte înalte și copiii știau că nu trebuie să se urce pe ele, aveau voie câteodată să se coboare pe fereastră și să stea pe scăunele între cutii, la umbra trandafirilor, și să se joace.

Iarna petrecerea asta se isprăvea. Geamurile erau înghețate. Copiii însă încălzeau pe sobă bănuți de aramă, îi lipeau de geamurile înghețate și deodată se ivea un rotocol străveziu și prin rotocol se uita, de la fiecare fereastră, câte un ochi drăgălaș și blând; erau băieţaşul și fetița. Pe el îl chema Karl și pe ea Gretchen. Vara făceau numai un pas și erau unul lângă altul, iarna însă trebuiau să coboare și să urce pe o mulțime de scări și afară ningea.

— Au început să roiască albinele cele albe – zicea bunica.

— Au și o regină? întrebă băieţaşul, fiindcă știa că albinele cele adevărate au o regină.

— Da, au – spunea bunica. E acolo unde-i roiul mai des, e mai mare decât celelalte, dar nu stă mult pe pământ, se urcă iar în norii cei negri. Noaptea, ea pornește în zbor pe străzi și se uită pe fereastră în casă și atunci geamurile îngheaţă și se fac flori de zăpadă pe la ferestre.

— Da, da, am văzut – ziceau copiii, și acuma știau că e adevărat ce spunea bunica.

— Crăiasa Zăpezii vine și pe la noi? a întrebat odată fetiţa.

— Atâta-i trebuie, să vie – a răspuns băieţaşul – că o pun pe sobă și îndată se topește.

Bunica l-a mângâiat pe păr și a început o altă poveste.

Seara, înainte de culcare, când era pe jumătate dezbrăcat, Karl s-a dus la fereastră, s-a urcat pe un scaun și s-a uitat prin rotocolul de pe geam. Afară începuse să ningă și un fulg, cel mai mare, s-a prins

de marginea unei cutii de flori; fulgul a crescut până s-a prefăcut într-o femeie îmbrăcată cu o rochie albă, care parcă era ţesută din mii şi mii de fulgi de zăpadă. Femeia era frumoasă şi gingaşă, dar era de gheaţă, de gheaţă sclipitoare, şi totuşi era vie; ochii îi străluceau ca două steluţe, dar nu stăteau o clipă locului. Femeia a dat din cap şi a făcut un semn cu mâna către fereastră. Băieţaşul s-a speriat şi s-a dat jos de pe scaun şi i s-a părut că la geam bate din aripi o pasăre mare.

A doua zi a fost senin şi ger. Şi după aceea n-a mai trecut mult şi a venit primăvara; era cald, copacii au început să înverzească, rândunelele au sosit şi şi-au făcut cuiburi, fereastra era mereu deschisă şi copiii şedeau iar în grădiniţa lor de pe streaşină.

Trandafirii au înflorit. Fetiţa învăţase un cântec în care era vorba de trandafiri şi când îl cânta, ea se gândea la trandafirii ei şi l-a învăţat şi pe băieţaş şi cântau acuma amândoi:

Ce frumoşi sunt trandafirii Şi cad pradă ofilirii!
Traiul nostru e mai bun, Că-nflorim şi la Crăciun!

Şi copiii se ţineau de mână, sărutau trandafirii şi se uitau la cerul senin. Ce frumos e vara când trandafirii înfloresc!

Karl şi Gretchen se uitau într-o carte cu animale şi păsări; ceasul de la biserică tocmai bătea cinci, când deodată băieţaşul spuse:

— Au! M-a lovit ceva în piept! Şi mi-a intrat ceva în ochi!

Fetiţa l-a luat de după gât, el tot clipea din ochi; dar în ochi nu se vedea nimic.

— Mi se pare că s-a dus – a spus el.

Dar nu se dusese nimic. Era un ciob mărunt din oglinda cea fermecată care schimonosea și urâţea tot ce era frumos și bun, iar tot ce era rău și urât se oglindea în ea pe de-a-ntregul, așa cum era, și orice cusur ieșea la iveală. Bietului Karl îi intrase în inimă un ciob și, în curând, inima lui avea să fie ca un bulgăre de gheaţă. Acuma nu-l mai durea, dar ciobul rămăsese în inimă.

— De ce plângi? a întrebat-o el pe fetiţă. Vai, ce urâtă eşti când plângi! N-am nimic, nu vezi? Phu! – a strigat el deodată uite – trandafirul acela e mâncat de viermi și celălalt de colo e strâmb și boţit! Urâţi mai sunt trandafirii ăștia! Ca și cutia în care stau!

Și a dat cu piciorul în cutie și a rupt un trandafir.

— Vai! Karl, ce faci? a strigat fetiţa și când a văzut-o așa de speriată, băieţașul a mai rupt un trandafir și a intrat în casă și a lăsat-o pe Gretchen singură.

Când mai târziu ea a venit iar cu cartea cu poze, el a spus că asta-i pentru copiii de ţâţă. Când bunica spunea vreo poveste, el o tot întreba dacă-i adevărat. Pe urmă își punea ochelarii bunicii și vorbea ca ea; o îngâna foarte bine și toţi râdeau. În scurtă vreme a ajuns să imite în vorbă și în mișcări pe toţi vecinii. Imita mai cu seamă tot ce era urât și caraghios la fiecare. Lumea zicea: „Băiatul e foarte deștept!" Dar asta era numai din pricina ciobului pe care-l avea în inimă și tot din pricina asta o necăjea și o strâmba și pe Gretchen, care-l iubea din tot sufletul.

Jocurile lui erau acuma cu totul altfel decât fuseseră, erau jocuri chibzuite. Odată, iarna, pe când afară ningea, și-a întins poala surtucului, ca să prindă câţiva fulgi, apoi a luat o lupă și a spus fetiţei:

— Ia uită-te prin sticla asta, Gretchen.

Fetița s-a uitat. Fiecare fulg era mult mai mare și semăna cu o floare sau cu o stea în șase colțuri, era foarte frumos.

— Vezi ce meșteșugiți sunt? a spus Karl. Sunt mai frumoși decât florile adevărate și nu-i nici o greșeală în ei, sunt făcuți cu o potrivealã anumită; păcat numai că se topesc!

Peste vreo câteva zile, Karl a venit cu o săniuță în spate și cu mănuși groase în mână și i-a spus Gretei:

— Mi-au dat voie să mă dau cu săniuța în piață, unde se dau și ceilalți băieți.

În piață, băieții își prindeau uneori săniuța de câte o căruță și se duceau așa o bucată de drum. Era minunat. De data asta a trecut pe acolo și o sanie mare, vopsită cu alb, și în sanie ședea cineva înfășurat într-o blană albă și cu o căciuliță albă pe cap. Sania a făcut de două ori înconjurul pieței și Karl, când a văzut că vine iar, și-a prins repede săniuța de ea și a pornit în urma ei. Sania cea mare aluneca tot mai repede și mai repede și a cotit într-o uliță alăturată. Vizitiul întorcea din când în când capul și-i făcea semn prietenește lui Karl, parcă l-ar fi cunoscut, și ori de câte ori băiatul voia să-și desprindă săniuța, cel care stătea în sanie făcea din cap și Karl rămânea așa cum era. Au ajuns la barieră și au ieșit din oraș. Ninsoarea s-a întețit așa de tare încât, de deasă ce era, băiețașul nu-și mai vedea nici mâinile. Sania mergea tot mai repede. Karl a vrut iar să se desprindă de sania cea mare, dar n-a izbutit; săniuța alerga ca vântul. A început să strige, dar nimeni nu-l auzea; ningea mereu și sania aluneca tot mai iute.

Deodată a simţit o hurducătură, de parcă ar fi trecut peste şanţuri și garduri. Karl s-a speriat cumplit și a încercat să spună o rugăciune în gând, dar degeaba, nu-și mai aducea aminte decât tabla înmulţirii.

Fulgii cădeau tot mai mari și mai mari, până au ajuns cât niște găini albe; au sărit deodată într-o parte, sania cea mare s-a oprit și cel care o mâna s-a ridicat. Blana și căciula erau de omăt; în faţa lui Karl stătea acum o cucoană înaltă și mlădioasă, strălucitor de albă; era Crăiasa Zăpezii.

— Am mers bine! a spus ea. Dar mi se pare că ţi-i frig. Ia vină ici, în blana mea de urs!

L-a luat și l-a pus lângă ea în sanie, l-a învelit cu blana și lui i s-a părut deodată că îl aruncă în mijlocul viscolului.

— Tot ţi-i frig? l-a întrebat ea și l-a sărutat pe frunte.

Sărutarea era mai rece decât gheaţa și îl săgeta până în inimă, și doar inima lui era pe jumătate un bulgăr de gheaţă. O clipă a crezut că moare, dar numai o clipă, fiindcă îndată după aceea i-a fost iar bine și n-a mai simţit frigul.

— Săniuţa mea! Săniuţa mea! Să n-o uitaţi!

La asta s-a gândit mai întâi și una din găinile cele albe a luat săniuţa în spate și a pornit în zbor după ei. Crăiasa Zăpezii l-a mai sărutat o dată pe Karl și el a uitat de Gretchen, de bunică-sa și de toţi cei de-acasă.

— De-acuma nu te mai sărut – a spus ea – că dacă te mai sărut mori.

Karl s-a uitat la ea; era foarte frumoasă, o faţă mai cuminte și mai drăgălașă nici nu se putea închipui. Acuma nu i se mai părea de zăpadă, ca atunci când o

văzuse la fereastră şi ea îi făcuse semn. Nu-i era frică de dânsa. A început să-i spuie că el ştie să facă socoteli în gând, chiar cu fracţii, că ştie ce întindere şi câţi locuitori are ţara şi ea zâmbea şi nu zicea nimic. Şi deodată băiatului i s-a părut că ce ştie el nu-i destul şi s-a uitat în văzduhul larg şi înalt şi atunci ea a zburat cu el sus de tot până în norii cei vineţii, şi vijelia vuia şi şuiera, şi în vuietul ei parcă se auzeau cântece străvechi. Şi au trecut în zbor peste păduri şi peste ape, peste mări şi peste ţări; dedesubtul lor vâjâia crivăţul, urlau lupii, sclipea zăpada; deasupra lor zburau ciori negre care croncăneau prelung şi sus de tot era luna mare şi luminoasă, şi o noapte întreagă Karl s-a uitat la lună şi în zorii zilei a adormit la picioarele Crăiesei Zăpezii.